NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TRONG GIẢNG VIÊN NHẰM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY - HỌC

NGUYỄN THÚY NGA(*)

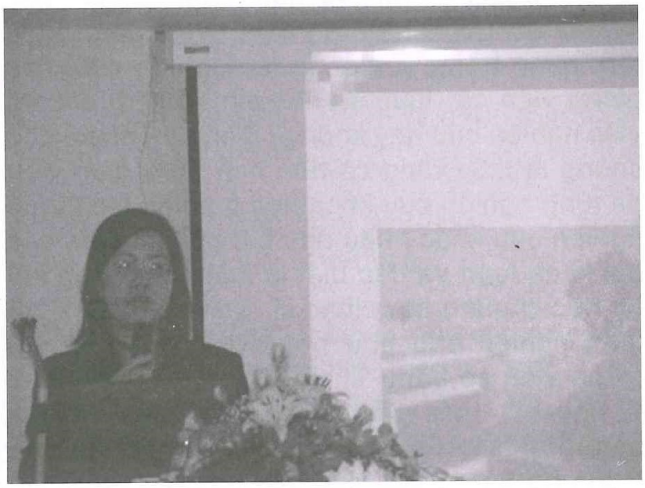

Tác giả tại Hội thảo "Kinh nghiệm giảng dạy đại học", ngày 9/6/2005 tại Đại học Mở Bán công TP.HCM.

Công tác nghiên cứu khoa học trong nhà trường là một đề tài mang tính thời sự hiện nay. Trong bài viết này, chúng tôi xin được tập trung vào chủ đề "Giảng viên và công tác nghiên cứu khoa học." và thu hẹp lại định nghĩa của nghiên cứu khoa học đối với giảng viên là quá trình giảng viên tìm hiểu một cách có hệ thống về giảng dạy và học tập.

Một số vai trò của công tác nghiên cứu

♦ Nghiên cứu mở rộng kiến thức. Đây là vai trò quan trọng hàng đầu về các giá trị mang tính tư duy và thực tiễn của công tác nghiên cứu.

♦ Nghiên cứu tạo ra các sản phẩm mới, đóng góp vào khối kiến thức chung cùng thúc đẩy thế giới phát triển.

♦ Nghiên cứu phục vụ nâng cao chất lượng giảng dạy. Giáo viên nghiên cứu tìm hiểu về quá trình giảng dạy, có thể tiến hành thực nghiệm tìm những phương pháp giảng dạy mới, đáp ứng nhu cầu từ phía người học.

♦ Nghiên cứu giúp thúc đẩy quá trình giáo dục. Nghiên cứu là một quá trình tìm cách giải quyết các vấn đề trong cuộc sống nói chung, và trong giảng dạy nói riêng.

Một số lý do về việc tại sao giáo viên lại phải nghiên cứu khoa học

♦ Nhằm hiểu rõ về thực trạng trong các giờ giảng;

♦ Tìm hiểu sự phản hồi về thành công cũng như thất bại;

♦ Giúp việc giảng dạy đến gần với người học hơn;

♦ Đánh giá lại việc giảng dạy của bản thân;

♦ Nâng cao kiến thức về quá trình dạy và học, từ đó bớt phụ thuộc vào các lý thuyết trong sách vở.

Công tác nghiên cứu khoa học-nhìn từ phía giảng viên

(*)Thạc sĩ,GVCH Khoa Ngoại ngữ - Đại học Mở Bán công TP.HCM

Chúng tôi đã tiến hành một nghiên cứu nhỏ tìm hiểu các ý kiến của giảng viên Khoa Ngoại Ngữ về một số vấn đề liên quan đến công tác nghiên cứu khoa học.

Phương pháp nghiên cứu

Chúng tôi sử dụng bảng điều tra làm công cụ nghiên cứu bởi vì có thể thu thập thông tin tương đối nhanh trong khoảng một thời gian rất ngắn. Có 2 phần chính trong bảng câu hỏi. Phần 1 tìm hiểu các thông tin cá nhân tập chung chủ yếu vào lứa tuổi, bằng cấp, kinh nghiệm giảng dạy. Phần 2 tìm hiểu các ý kiến của giảng viên về vai trò của công tác nghiên cứu khoa học, các nguyên nhân hạn chế công tác nghiên cứu và các điều kiện thúc đẩy công tác nghiên cứu khoa học tại Khoa.

Đối tượng nghiên cứu là các giảng viên đang công tác tại Khoa Ngoại Ngữ, bao gồm cả giảng viên cơ hữu và giảng viên thỉnh giảng. Bảng câu hỏi được phát ra và các giảng viên có thể trả lời ngay, hoặc gửi lại sau cho chúng tôi.

Kết quả

Có 16 giảng viên tham gia giảng dạy môn Tiếng Anh đã tham gia trả lời. Đây là một con số nhỏ, có lẽ ít có giá trị thống kê, nhưng chúng tôi cũng ghi nhận lại các ý kiến được nêu ra để chúng ta cùng tìm hiểu, bàn bạc và có cái nhìn sơ khởi về công tác nghiên cứu khoa học trong giảng viên Khoa Ngoại Ngữ hiện nay.

Các thông tin cá nhân của giảng viên

Tuổi : Độ tuổi các giảng viên tham gia trả lời bảng điều tra là từ 28-53, trong đó có 11 giảng viên trong độ tuổi từ 30-40, đã có một số kinh nghiệm nhất định.

Bằng cấp

Thạc sĩ	Cử nhân
10	6
62.5%	37.5%

Kinh nghiệm giảng dạy

Dưới 3 năm	3-5 năm	6-9 năm	Trên 10 năm
2	4	4	6
12.5%	25%	25%	37.5%

Tổng Số tiết giảng dạy trong 1 tuần

Từ 10-20 tiết	Từ 21-30 tiết	Từ 31-40 tiết	Từ 41-50 tiết	Từ 51-60 tiết
7	3	4	2	0
43.75%	18.75%	25%	12.5%	

Kinh nghiệm nghiên cứu

Đã từng nghiên cứu	Chưa từng nghiên cứu
10	6
62.5%	37.5%

Phần lớn giảng viên tham gia trả lời chỉ giảng dạy từ 10-20 tiết hoặc từ 21-30 tiết trong 1 tuần, là một con số hợp lý cho việc giảng dạy đại học. Tổng số tiết giảng của một giảng viên nhìn chung như vậy cũng không là quá tải và có phần khác biệt một bài nghiên cứu gần đây của thạc sĩ Nguyễn Thị Hoài Ân và thạc sĩ Doãn Thị Kim Khánh cho thấy đa số giáo viên có khoảng từ 60-70 tiết một tuần.

Đa số các giảng viên đều cho rằng việc nghiên cứu khoa học có tác động đến việc giảng viên. 10/16 ý kiến cho là nhiều và rất nhiều cho câu hỏi Việc nghiên cứu khoa học có tác động như thế nào đến quá trình giảng dạy? 62.5% giáo viên trả lời rằng chúng ta rất cần phải nghiên cứu tìm hiểu về sinh viên và việc học tập của họ trong quá trình giảng dạy. 47.5% đồng ý ở mức độ cần. Nhận thức được tầm quan trọng của công tác nghiên cứu, các giảng viên có thực sự có kinh nghiệm đối với việc nghiên cứu hay không? Bảng thống kê cho chúng ta thấy rằng có đến hơn 60% giáo viên đã từng nghiên cứu khoa học ở nhiều hình thức nghiên cứu khác nhau như bài nghiên cứu, các bài khóa luận và đặc biệt là luận văn trong khi họ học chương trình thạc sĩ. Con số 62.5 % đã từng nghiên cứu phù hợp với con số 62.5% giảng viên có bằng Thạc sĩ. Có thể nhận thấy là hầu hết các giảng viên làm quen và tiến hành nghiên cứu trong quá trình học tập của chính họ và do yêu cầu của chương trình học tập. Trong thực tế, hầu như rất ít giảng viên tham gia nghiên cứu khoa học sau khi họ hoàn tất chương trình học.

Bài nghiên cứu đã tiến hành khảo sát các nguyên nhân cho việc công tác nghiên cứu hiện nay chưa được tập trung chú ý và đã nhận được các ý kiến phản hồi như sau:

68 % giáo viên cho rằng nguyên nhân chính của việc họ ít không tham gia nghiên cứu khoa học là do không có thời gian. Tuy số tiết giảng không cao như một số giáo viên tại các trung tâm ngoại ngữ, nhưng có lẽ với mức độ yêu cầu cao khi đứng lớp giảng chương trình cử nhân, các giảng viên hiện nay đang tập trung biên soạn bài giảng, giáo trình, đề cương môn học... là những yêu cầu cấp bách từ phía nhà trường, người dạy và người học và có tác động trực tiếp đến việc giảng dạy và học từng ngày, từng giờ hơn là dành thời gian cho công tác nghiên cứu. Có 2 ý kiến cho rằng họ không

quan tâm đến việc nghiên cứu trong nhà trường, tuy chỉ là thiểu số, nhưng đây cũng là một vấn đề mà chúng ta nên suy nghĩ quan tâm và tìm hiểu. Trong phần các nguyên nhân khác, chỉ có hai ý kiến trả lời trong đó nêu lên bức xúc là hiện nay, việc nghiên cứu khoa học còn chưa được quan tâm đúng mức từ cấp độ của nhà quản lý, về kinh phí thực hiện, về phần thưởng khi hoàn thành, và đặc biệt là kết quả của những công trình nghiên cứu khoa học có được sử dụng trong thực tiễn hay không.

Tuy chỉ là một bài nghiên cứu nhỏ, chúng tôi cũng đã cố gắng tìm hiểu các yêu cầu từ phía giảng viên nhằm thúc đẩy công tác nghiên cứu khoa học trong Khoa nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập. 5/16 giảng viên hoàn toàn đồng ý với các điều kiện nêu ra trong bảng điều tra là chúng ta cần phải:

- Tập huấn cho giáo viên về bộ môn nghiên cứu khoa học
- Có các buổi sinh hoạt định kì về công tác nghiên cứu khoa học
- Cung cấp thêm tài liệu cho giáo viên về công tác nghiên cứu
- Có chế độ khuyến khích, đãi ngộ hợp lý
- Có thời gian nghỉ phép khoa học để làm công tác nghiên cứu (được hưởng lương)

Các câu trả lời tập trung đồng ý với 3 điều kiện thiết yếu là:

- Cung cấp thêm tài liệu cho giáo viên về công tác nghiên cứu (12/16 giảng viên đồng ý chiếm khoảng 75%)
- Có chế độ khuyến khích, đãi ngộ hợp lý(13/16 giảng viên đồng ý tương đương 81,25%)
- Có thời gian nghỉ phép khoa học để làm công tác nghiên cứu (được hưởng lương) (13/16 giảng viên đồng ý tương đương 81,25%))

Thời gian nghỉ phép khoa học có lẽ còn mới mẻ đối với chúng ta, và hiện nay ở các trường đại học tại Việt Nam chưa nơi nào thực hiện qui định này. Bài khảo sát nêu ra ở đây và được 81.25 % giảng viên đồng ý. Trong thực tế, các giảng viên luôn bận rộn với công tác giảng dạy, thi cử, làm công tác chủ nhiệm là những vấn đề cần phải giải quyết ngay. Họ quả thực rất ít thời gian còn lại để ấp ủ, thiết kế, tiến hành một bài nghiên cứu mặc dù họ vẫn ý thức được vai trò và tầm quan trọng cũng như những tác động tích cực của công tác nghiên cứu khoa học trong nhà trường đại học.

Chúng tôi tiến hành bài nghiên cứu này nhằm tìm hiểu về một khía cạnh quan trọng trong chuyên môn: nghiên cứu khoa học. Tuy chỉ là kết quả của một cuộc khảo sát nhanh, hạn chế trong một số đối tượng nghiên cứu nhất định với qui mô nhỏ, chúng tôi hy vọng những nguyên nhân đã nêu sẽ được phân tích, lý giải, những điều kiện cần sẽ được quan tâm chia sẻ, để các giảng viên không chỉ tập trung vào các buổi lên lớp mà còn có được những nghiên cứu cụ thể về lớp học, về người học của chính mình, có được những lý thuyết từ thực tế chứ không chỉ từ sách vở biên soạn bởi các tác giả nước ngoài mà đa số còn xa lạ với thực tế dạy và học ở Việt Nam.

TÓM TẮT

Bài viết đề cập đến công tác nghiên cứu khoa học trong giảng viên Khoa Ngoại Ngữ nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy. Phương pháp điều tra khảo sát đã được sử dụng với bảng câu hỏi là công cụ nghiên cứu. Kết quả bước đầu cho thấy đa số các giảng viên đều ý thức được tầm quan trọng của công tác nghiên cứu khoa học đối với việc nâng cao chất lượng giảng dạy trong trường đại học. Tuy nhiên vì nhiều lý do khác nhau, công tác này chưa thực sự được các giảng viên chú trọng. Bài nghiên cứu cũng đưa ra một số giải pháp cụ thể nhằm khuyến khích, thúc đẩy công tác nghiên cứu khoa học trong giảng viên.

SUMMARY

The article refers to the task of carrying out scientific research by lecturers of Foreign Languages Faculty to improve the quality of teaching. The survey used lists of questionnaires as the tool for research. The initial result shows that the majority of lecturers are aware of the importance of scientific research on improving teaching quality at the university. However, for various reasons, this task has not really been the center of attention of the lecturers. The research also suggests some practical solutions to encourage and accelerate scientific research by lecturers.